

Till Kunskapsstyrning Hälso- och sjukvård

Remissvar Personcentrerat vårdförlopp karies

Sveriges Tandläkarförbund har med stort intresse tagit del av förslaget till Personcentrerat Vårdförlopp Karies. För tio år sedan infördes vårdförlopp inom cancervården med syfte att korta väntetider, göra vården mer jämlik och att patienter skulle bli nöjdare. I en uppföljning 2019 slår Socialstyrelsen fast att arbetet lett till ett ökat fokus på att utveckla vårdens processer och samarbetet mellan olika verksamheter, väntetiderna har kortats på vissa håll och patienter har varit nöjdare. Målen för tandvårdens vårdförlopp är snarlika, de syftar till att göra tandvården mer jämlik i landet och koncentrerar sig på samspelet behandlare och patient, då kariesbehandling sällan innebär remissförfarande.

Att införa enkla standardiserade mallar inom vården och tandvården är en balansgång. Om det personcentrerade vårdförloppet ska spegla den kliniska verkligheten behöver den göras mer komplex. Men med större komplexitet blir tydligheten och relevansen lägre.

Alla behandlare vet att varje patient är unik och precis som underlaget beskriver så samspelar många olika faktorer vilket spelar in vid varje medicinsk bedömning. Materialval varierar, tidigare behandlingar spelar in, osv. En central faktor vid olika bedömningar är hur mycket *tid* som är avsatt. Komplexiteten i varje bedömning gör att behandlare behöver göra undantag och avsteg för att ge bästa möjliga tandvård. I den bästa av världar har varje behandlare tillräckligt med tid och kunskap för att göra identiska bedömningar vid samma vägskal. Vår bedömning är att med eller utan flödesschema kommer de medicinska bedömningarna sannolikt att skilja sig åt. Vårt medskick är att reflektera över hur den avsatta tiden vid behandlingar skiljer sig emellan olika regioner i Sverige och vad detta begränsande faktor har för roll.

Sveriges Tandläkarförbund ser ändå positivt på ambitionen om att införa ett stöd för tandläkare med målsättningen att skapa mer jämlik tandvård i Sverige. Stödet kan bidra till att förebygga karies förbättra kariesbehandlingar, identifiera riskfaktorer och kariesaktivitet för att, samt kunna ta ställning till om vi ska göra invasiv eller non-invasiv behandling. I synnerhet kan lägstanivån höjas på sikt, men det är avhängt om professionen kan kalibrera sig. Upplägget skulle vara betjänt av att följas upp och bli en lärande process för att gagna tandvården och tandhälsan.

Vårt medskick är att materialet behöver korrekturläsas för att säkerställa att allt innehåll stämmer överens med bästa tillgängliga kunskap.

Vänliga hälsningar
Sveriges Tandläkarförbund
Chaim Zlotnik